

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 87 0 К 020004 17 Квлз
Бања Лука, 21.03.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног М.С., због кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости осуђеног и његовог браниоца, адвоката Р.С. из Д., изјављеним против правоснажне пресуде Основног суда у Теслићу број 87 0 К 020004 16 К од 23.02.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 21.03.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјеви за заштиту законитости се одбијају као неосновани.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Теслићу број 87 0 К 020004 16 К од 23.02.2017. године, оглашен је кривим оптужени М.С. због кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 49/03, 108/04, 37/06, 73/10, 1/12 и 37/13, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 6 (шест) мјесеци. Обавезан је да плати суду трошкове кривичног поступка у износу од 630,00 КМ и на име паушала износ од 150,00 КМ, а истом пресудом је одлучено да се од оптуженог одузме а потом уништи 86 стабљика индијске конопље.

У поступку по жалбама окружног јавног тужиоца и оптуженог на ту пресуду, Окружни суд у Добоју је пресудом број 87 0 К 020004 17 Кж од 18.08.2017. године одбио као неосновану жалбу тужиоца, а уважавањем жалбе оптуженог преиначио пресуду Основног суда у Теслићу број 87 0 К 020004 16 К од 23.02.2017. године у правној оцјени дјела и одлуци о кривичној санкцији, тако што су радње оптуженог описане у изреци те пресуде правно квалификоване као кривично дјело неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, у даљем тексту: Кривични законик), за које дјело је осуђен на казну затвора у трајању од 5 (пет) мјесеци.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) су благовремено поднијели осуђени због повреде Кривичног закона и повреде права на одбрану, те бранилац осуђеног адвокат Р.С. из Д. назначивши да пресуду побија „из свих законом прописаних основа за тај ванредни правни лијек“, с приједлогом да се Захтјев уважи, преиначи правоснажна пресуда и оптужени М.С. ослободи оптужбе, или пак да се Захтјев уважи и укину обје нижестепене одлуке и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање. У захтјевима је садржан и приједлог да се одложи извршење правоснажне пресуде.

У одговору на Захтјеве републички јавни тужилац мр Ненад Врањеш је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неосновани одбију.

Приликом одлучивања о Захтјевима, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 51/12 и 91/17, у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позивају подносиоци Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају, као основ побијања правоснажне пресуде, Захтјевом који је поднио осуђени лично, експлицитно су означена оба законска основа за подношење овог правног лијека (повреда Кривичног закона и повреда права на одбрану), док се Захтјевом браниоца осуђеног уопштено означава да се правоснажна пресуда побија из свих законом прописаних основа за овај ванредни правни лијек.

Повреда Кривичног закона као основ за овај правни лијек је била изнесена и у жалби оптуженог изјављеној на првостепену пресуду, док повреда права на одбрану као облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС није изнесена у тој жалби па ће, с обзиром на ограничења садржана у одредбама члана 350. став 2. ЗКП РС, по овом правном лијеку предмет разматрања бити смо они приговори засновани на тврдњи о повреди права на одбрану учињену у жалбеном поступку.

Наиме, садржај оба Захтјева сугерише да су повреде процесног закона (које подводе под повреду права на одбрану) учињене у сегменту одредби које се односе на начин вођења истраге и начин испитивања осуђеног у фази истраге (у својству осумњиченог), па како та повреда није била изнесена у жалби оптуженог изјављеној на првостепену пресуду, то је према цитираној законској одредби искључена могућност позивања на ту повреду по овом ванредном правном лијеку.

Аргументима у образложењу Захтјева браниоца осуђеног се указује на повреду права на одбрану учињену у жалбеном поступку, тврдећи да је другостепени суд повриједио одредбе ЗКП РС (не означивши конкретан облик повреде поступка), на начин што је одлучујући о жалби на првостепену пресуду у сједници вијећа, а не на заказаном претресу пред тим судом, пресудом утврдио другачије чињенично стање него првостепени суд.

Наведена тврдња Захтјева, на којој заснива приговор повреде права на одбрану у жалбеном поступку је неоснована јер нема упориште у садржају другостепене пресуде, с обзиром да другостепени суд својом пресудом, донесеној у сједници вијећа, није извршио никакве измјене у чињеничној основи изреке првостепене пресуде сматрајући да су све одлучне чињенице у тој пресуди правилно утврђене, него је преиначио првостепену пресуду у правној оцјени дјела и одлуци о кривичној санкцији, које преиначење је у наведеном сегменту, према одредби члана 328. став 1. ЗКП РС овлаштен извршити и у сједници вијећа, без заказивања претреса пред тим судом.

Захтјевима није прецизиран облик повреде Кривичног закона међутим аргументи у образложењу оба захтјева указују на повреду садржану у члану 312. тачка а) ЗКП РС која се манифестује у томе да дјело на које се односи осуда по правоснажној пресуди није кривично дјело.

Тако се овим Захтјевима тврди да у радњама осуђеног, чињенично описаним у изреци правоснажне пресуде, нису садржана битна обиљежја бића кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС (који је био на снази у вријеме извршења дјела), за које је оглашен кривим првостепеном пресудом. У прилог наведене тврдње истиче да Законом о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога ("Службени гласник БиХ" број 8/06), као бланкетним прописом, узгој биљке индијске конопље није сматран производњом опојне дроге као радњом извршења наведеног кривичног дјела, него прекршајем у смислу члана 85. цитираног бланкетног прописа, а да је радња узгоја индијске конопље прописана као кривично дјело тек новим законом, Кривичним Закоником.

На изнијетим поставкама Захтјеви темеље тврдњу да је првостепени суд повриједио Кривични закон на штету оптуженог када је његове радње чињенично описане у изреци правоснажне пресуде (које према тврдњи захтјева представљају прекршај) правно квалификовао као кривично дјело неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС, а да је другостепени суд повреду Кривичног закона на штету осуђеног учинио на начин што је приликом преиначења првостепене пресуде у правној квалификацији радњи оптуженог предузетим критичног догађаја примјенио Кривични Законик који, према тези Захтјева, није блажи закон у конкретном случају, с обзиром да тај закон и саму радњу узгоја биљке из које се добија опојна дрога третира као кривично дјело.

На наведеним аргументима захтјева не може се темељити тврдња о повреди Кривичног закона на штету оптуженог у поступку доношења побијане правоснажне пресуде.

Наиме, на истакнути жалбени приговор о повреди Кривичног закона при доношењу првостепене пресуде у сегменту правне оцјене радњи оптуженог као наведеног кривичног дјела, другостепени суд је у образложењу своје пресуде на страни

2. последњи пасус, те страни 3. и 4. дао врло детаљне, јасне и увјерљиве разлоге због којих је одбио као неоснован тај приговор, а потом дао разлоге због којих се инкриминисане радње оптуженог требају правно квалификовати као исти облик кривичног дјела по Кривичном Законику који је ступио на правну снагу након извршења дјела, апострофирајући да је блажи закон с обзиром на запријећену казну за то дјело, јер предвиђа мањи посебни минимум и посебни максимум казне. Ове разлоге као мјеродавно образложење прихвата и овај суд у цјелости.

При томе је потребно посебно нагласити да радња узгоја биљке из које се може добити опојна дрога дефинисана у члану 3. став 8. Закона о спречавању и сузбијању злоупотребе опојних дрога, на коју одредбу се позивају подносиоци Захтјева, представља једну од радњи у процесу добијања опојне дроге, која радња се сматра производњом у смислу члана 3. став 9. истог закона, јер ова одредба прописује да израз производња (у смислу овог закона) значи припрему, прераду, мијешање, пречишћавање, израда и свака друга радња којом се добија или којом се доприноси добијању опојне дроге, психотропне супстанце, прекурсора или њиховог препарата.

Када се инкриминисане радње осуђеног критичног догађаја, према чињеничном опису у изреци побијане пресуде, манифестују у томе да је засадио а потом узгајао 86 стабљика индијске конопље, а након тога израсле стабљике заједно са коријеном извадио из земљишта и ставио их на сушење у поткровљу своје породичне куће, онда нема сумње да те радње посматране у цјелини представљају један низ радњи у процесу неовлаштене производње ове врсте опојне дроге. Па како неовлаштена производња супстанци или препарата који су проглашени за опојне дроге представља једну од алтернативних радњи извршења кривичног дјела неовлашћена производња и промет опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС, као и из члана 207. став 1. Кривичног Законика, онда нема сумње да се описаним радњама осуђеног манифестују елементи бића наведеног кривичног дјела у основном облику, како према кривичном закону који је важио у вријеме извршења кривичног дјела, тако и према Кривичном Законику који је ступио на снагу након извршеног предметног кривичног дјела.

Из изнијетих разлога показује се као неоснована тврдња Захтјева да се све до доношења Кривичног Законика узгој биљке из које се може добити опојна дрога није могла подвести под радњу неовлаштене производње опојних дрога. Одредба члана 207. став 5. Кривичног Законика изричито прописује да се под производњом дроге у смислу овог законика сматра и сама чињеница неовлаштеност узгоја мака или психоактивне конопље или друге биљке из које се добија опојна дрога или које саме садрже опојну дрогу, док се према ранијем закону (КЗ РС) узгој такве биљке цијенио у контексту радњи које су предузете у процесу производње опојне дроге.

Након што је утврдио да су у радњама осуђеног чињенично описаним у изреци правоснажне пресуде остварени елементи бића кривичног дјела неовлаштена производња и промет опојних дрога у основном облику и према КЗ РС (као закону који је важио у вријеме извршења дјела) и према Кривичном законику (који је ступио на снагу након извршења дјела), другостепени суд је првилном примјеном одредби члана 9. став 2. Кривичног Законика преиначио првостепену пресуду у правној оцјени дјела када је радње осуђеног правно квалификовао као кривично дјело из члана 207. став 1. Кривичног Законика, који закон је блажи у конкретном случају, јер за исти облик дјела предвиђа мањи посебни минимум и посебни максимум казне.

На основу изложеног, овај суд налази да поднесени Захтјеви осуђеног и његовог браниоца нису основани, јер повреде закона на које се позивају подносиоци Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на Захтјеве правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што су Захтјеви одбијени, као неосновани.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић